

Програма написана на мові C# з використанням технології .NET в інтегрованій середі роботи mono. Тестування програми проводилося під управлінням різних операційних систем – Windows 7 і Linux.

Проведені експериментальні дослідження довели цільовість використання багатоагентної розподіленої системи при управлінні автоматизованим ділянкою збирання РДА.

Література

1. Каляев, И. А. Самоорганизующиеся распределенные системы управления группами интеллектуальных роботов, построенные на основе сетевой модели [Текст] / И. А. Каляев, С. Г. Капустян, А. Р. Гайдук // Управление большими системами. Специальный выпуск 30.1 "Сетевые модели в управлении". – 2010, с.59-62.
2. Тарасов, В. Б. Агенты, многоагентные системы, виртуальные сообщества: стратегическое направление в информатике и искусственном интеллекте [Текст] / В. Б. Тарасов. – Новости искусственного интеллекта. – 1998, с.47.
3. Юдицкий, С. А. Графодинамическая автоматная модель разрешения конфликтов в организационных системах [Текст] /С. А. Юдицкий. – Управление большими системами - №23 – 2009 – с. 126-136.
4. Городецкий, В.И. Многоагентные системы (обзор) [Текст] / В. И. Городецкий, М.С. Грушинский, А.В. Хабалов // Новости искусственного интеллекта. – 1998, с.41.

Сформовано функції приналежності економічних параметрів цільової функції щодо визначення пріоритетності відправлення поїздів з залізничних станцій

Ключові слова: обіг вантажного вагону, елементи обігу

Сформированы функции принадлежности экономических параметров целевой функции для определения приоритетности отправления поездов с железнодорожных станций

Ключевые слова: оборот грузового вагона, элементы оборота

Shaped membership function of the economic parameters of the objective function to prioritize the administration of trains on railway stations

Key words: turnover of freight cars, circulation elements

УДК 656.025:510.223

ВИЗНАЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ПАРАМЕТРІВ ЦІЛОВОЇ ФУНКЦІЇ ПРІОРИТЕТНОГО ВІДПРАВЛЕННЯ ВАНТАЖНИХ ПОЇЗДІВ

О.В. Лаврухін

Кандидат технічних наук, доцент

Кафедра управління експлуатаційною роботою

Українська державна академія залізничного транспорту

пл. Фейєрбаха, 7, м. Харків, Україна, 61050

Контактний тел.: (057) 730-10-88

E-mail:creattel@mail.ru

Вступ

На даний час, як і завжди, основною задачею залізничного транспорту є підвищення рентабельності галузі. В умовах жорсткої конкуренції постають пи-

тання найбільш раціонального використання одиниць транспорту в основу якого повинно бути покладено техніко-економічне розрахунки. Поряд з цим на залізничному транспорті прийняті кількісні і якісні показники ефективності його роботи.

Актуальність роботи

Відповідно зазначеного слід зауважити, що дослідження в галузі удосконалення технології експлуатаційної роботи, які спрямовані на пошук методів синтезу економічних і технологічних параметрів функціонування залізничного транспорту на даний час є актуальними.

Згідно зазначеного в роботі [1] було сформовано цільову функцію пріоритетного відправлення вантажних поїздів зі станції, яка дозволить досягти оптимального значення обігу вантажного вагону з економічної точки зору за рахунок визначення оптимального співвідношення його елементів. В роботі зазначається той факт, що в даному випадку мова йде не про оптимізацію значення обігу кожного конкретного вагону, а про досягнення оптимальних значень для цілого складу або значної його групи, яку прийнято називати ядром. Такий підхід надасть можливості оптимізувати розрахунки шляхом узагальнення вхідних параметрів по кожному вагону.

Мета роботи

Метою даної наукової роботи є формальне визначення параметрів цільової функції p_1 (термін доставки вантажів) та p_2 (кількість вагонів з простроченим терміном в складі поїзда), які в даному випадку мають непрямої вплив на величину обігу вантажного вагону.

Формування моделі

З цією метою пропонується зазначені параметри представити у вигляді набору функцій приналежності, які будуть характеризувати вплив певних ознак на величину обігу вантажного вагону.

Графічне визначення виду функцій приналежності, які описують параметри p_1 та p_2 доцільно виконувати згідно етапності сформованої в роботі [2]. Відповідно до цього перш ніж сформулювати графічний вигляд функцій приналежності $\mu_{\alpha_q^{td}}$, які описують параметр (p_1) необхідно визначити мінімальні і максимальні значення по вісі ординат. Оскільки термін доставки вантажів практично завжди складає різні значення то формування універсальної моделі визначення пріоритетну у відправленні поїздів зі станції доцільно перейти до абсолютних величин. Відповідно до цього доцільно прийняти увесь строк доставки за 100 відсотків.

На другому етапі формування функцій приналежності для параметру (p_1) , необхідно визначити терм-множину та додаткові умови у спрощеній формі. Таким чином для параметру (p_1) буде справедливим наступне

$$\langle \tilde{\alpha}_q^{td}, T_1^{td}, P_1 \rangle \rightarrow \langle \text{"строк доставки"}, T_1^{td}, [p_1^{\min}, p_1^{\max}] \rangle, (1)$$

де $T_1^{td} = \{ \text{"низький"}, \text{"критичний"} \}$,

$p_1^{\min}, p_1^{\max}$ - відповідно мінімальне і максимальне значення базової множини $P_1 = \{p_1\}$, яка характеризує величину строку доставки вантажу.

$$\tilde{\alpha}_q^{td} = \left\{ \left\langle \mu_{\alpha_q^{td}}(p_1) / (P_1) \right\rangle, (p_1 \in P_1) \right\}. (2)$$

В даному випадку значення лінгвістичної змінної "строк доставки" з терм-множини T_1^{td} описується нечіткими змінними з відповідними назвами і обмеженнями на можливі значення.

Відповідно до цього значення терм-множини T_1^{td} будуть задаватися наступним набором нечітких змінних

$$\begin{aligned} & \langle \text{"низький"}, [p_1^{\min}, p_1^{\max}], \tilde{\alpha}_1^{td} \rangle, \\ & \langle \text{"критичний"}, [p_1^{\min}, p_1^{\max}], \tilde{\alpha}_2^{td} \rangle. \Rightarrow \\ & \Rightarrow \langle \text{"низький"}, [100, 0], \tilde{\alpha}_1^{td} \rangle, \\ & \langle \text{"критичний"}, [0, 100], \tilde{\alpha}_2^{td} \rangle. \end{aligned} (3)$$

В даному випадку нечітка змінна $\langle \text{"низький"}, [100, 0], \tilde{\alpha}_1^{td} \rangle$ буде означати, що вагони йдуть з випередженням строку доставки вантажу, а $\langle \text{"критичний"}, [0, 100], \tilde{\alpha}_2^{td} \rangle$ характеризує ситуацію, яка може призвести до невиконання терміну доставки.

Після того як було визначено всі необхідні параметри функцій приналежності $\mu_{\alpha_q^{td}}$ стає можливим безпосередньо перейти до їх формування (рис. 1).

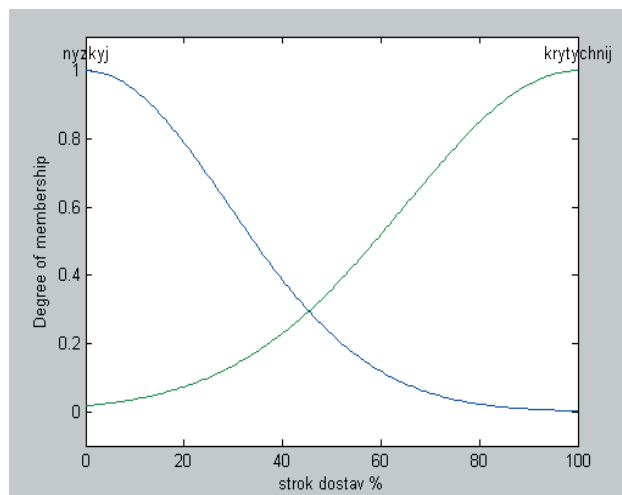

Рис. 1. Графічна інтерпретація функцій приналежності $\mu_{\alpha_q^{td}}$

Параметр p_1 надає можливість охарактеризувати строк доставки кожного вагону в складі певного поїзду але в межах поставленої задачі більш доцільним є визначення цієї величини для певної групи вагонів, так званого ядра поїзду, довжина якого не може бути меншою за половини поїзду. Функцію характеристики довжини складу в даному випадку буде виконувати параметр p_2 .

Для формування відповідних функцій приналежності, які описують параметр p_2 необхідно, як і у попередньому випадку, визначити межі по вісі абсцис. Оскільки середнє значення кількості вагонів в складі одного поїзду дорівнює 50 вагонам, а кількість вагонів в ядрі не може в даному випадку бути меншим 25 то будуть справедливими наступні межі визначення - $[25, 50]$.

Далі необхідно визначити терм-множину та додаткові умови у спрощеній формі. Для p_2 доцільно сформуувати $\mu_{\alpha_r^{kw}}$ в наступному вигляді

$$\langle \tilde{\alpha}_r^{kw}, T_2^{kw}, P_2 \rangle \rightarrow \langle \text{"кількість вагонів"}, T_2^{kw}, [p_2^{\min}, p_2^{\max}] \rangle, \quad (4)$$

де $T_2^{kw} = \{ \text{"мінімальна"}, \text{"максимальна"} \}$.

$p_2^{\min}, p_2^{\max}$ - відповідно мінімальне і максимальне значення базової множини $P_2 = \{ p_2 \}$, яка характеризує кількість вагонів в складі поїзду з критичним строком доставки.

$$\tilde{\alpha}_r^{kw} = \left\{ \left\langle \mu_{\alpha_r^{kw}}(p_2) / (p_2) \right\rangle, (p_2 \in P_2) \right\}. \quad (5)$$

В даному випадку значення лінгвістичної змінної "кількість вагонів" з терм-множини T_2^{kw} описується нечіткими змінними з відповідними назвами і обмеженнями на можливі значення. Відповідно до цього значення терм-множини T_2^{kw} будуть задаватися наступним набором нечітких змінних

$$\begin{aligned} \langle \text{"ядро"}, [p_2^{\min}, p_2^{\max}], \tilde{\alpha}_1^{kw} \rangle, & \Rightarrow \langle \text{"ядро"}, [50, 25], \tilde{\alpha}_1^{kw} \rangle, \\ \langle \text{"поїзд"}, [p_2^{\min}, p_2^{\max}], \tilde{\alpha}_2^{kw} \rangle. & \Rightarrow \langle \text{"поїзд"}, [25, 50], \tilde{\alpha}_2^{kw} \rangle. \end{aligned} \quad (6)$$

Після визначення всіх необхідних параметрів стає можливим відтворити $\mu_{\alpha_r^{kw}}$ (рис. 2).

Нечітка змінна $\langle \text{"ядро"}, [50, 25], \tilde{\alpha}_1^{kw} \rangle$ характеризує параметр p_2 з точки зору відхилення від мінімального значення вагонів в ядрі, а змінна $\langle \text{"поїзд"}, [25, 50], \tilde{\alpha}_2^{kw} \rangle$ з точки зору відхилення від повносоставного поїзду.

Сформовані функції приналежності $\mu_{\alpha_r^{kw}}$ в оперативних умовах дозволять визначати чисельні значення щодо доцільності надання пріоритету певному поїзду відповідно кількості в його складі вагонів з простроченим терміном доставки величину якого описують функції приналежності $\mu_{\alpha_q^{td}}$.

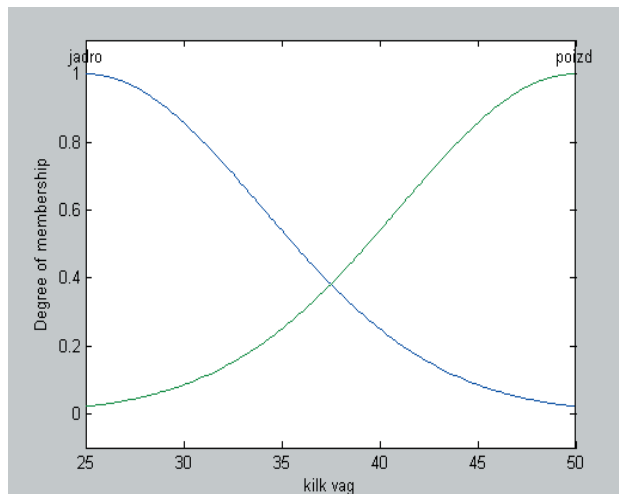

Рис. 2. Графічна інтерпретація функцій приналежності $\mu_{\alpha_r^{kw}}$

Висновки

Таким чином, в даній науковій роботі було сформовано функції приналежності $\mu_{\alpha_q^{td}}$ та $\mu_{\alpha_r^{kw}}$ параметрів p_1 і p_2 відповідно. Комплекс сформованих функцій приналежності надасть можливість в оперативних умовах визначити пріоритетність відправлення поїздів з розмежувальних пунктів в залежності від кількості вагонів з простроченим терміном доставки значення якого поряд з p_2 оказують безпосередній вплив на прийняття рішення. Для остаточного формування моделі раціонального просування поїздів по дільницях доцільно сформувати функції приналежності, які будуть описувати елементи обігу вантажного вагону, що в загальному підсумку дозволить отримувати його оптимальні значення при оперативному управлінні рухом поїздів.

Література

1. Лаврухін О.В. Визначення цільової функції пріоритетного відправлення вантажних поїздів зі станції / О.В. Лаврухін // Восточно-Европейский журнал передовых технологий, 2011. - Вип. № 2/10 (50). – С. 20-22.
2. Лаврухін О.В. Формування критерію безпеки для оцінки транспортної події – прийняття поїзда на зайняту колію / О.В. Лаврухін // Науково-технічний журнал. Інформаційно-керуючі системи на залізничному транспорті, 2011. – Вип. 2.